

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İstanbul 3. havaalanı inşaatının ekonomik, ekolojik, işçi sağlığı ve iş güvenliği açısından yarattığı tahribatların bütün boyutlarıyla araştırılması, 3. havaalanı inşaatında çalışan işçilerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve işçi ölümlerinin durdurulması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

1 Züleyha GÜLÜM
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

76 milyon 650 bin metrekarelik alana yayılan ve Kamu-Özel işbirliği veya Yap-İşlet-Devret modeli olarak ifade edilen yöntemle yapılan 3. havaalanı inşaatı daha proje aşamasındayken birçok tartışmalara konu olmuştur. İstanbul 3. havaalanı projesi halka yüklediği ekonomik maliyetiyle beraber devasa ekolojik yıkıma da neden olmaktadır. Kuzey ormanlarının ortasından yapımı devam eden inşaat, iş cinayetleri ve işçi ölümleriyle sık sık gündeme gelmiş olsa da yaşanan iş cinayetlerinin sayısı, bu kazalar nedeniyle ölen, yaralanan veya meslek hastalığına yakalanan işçi sayısı kamuoyuna net bir biçimde açıklanmamaktadır.

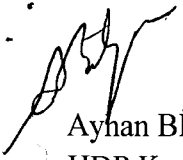
3. havaalanı inşaatının fiili olarak başladığı Mayıs 2015 tarihinden itibaren her ne kadar resmi yetkililer tarafından ölen işçi sayısını 27 olarak açıklasa da bu rakamın aslında çok daha fazla olduğu, gerçek ölü sayısının gizlenmesi için şirket yetkilileri tarafından tazminat tehdidiyle ailelere baskı yapıldığı yönünde çok ciddi iddialar bulunmaktadır.

3. havaalanı inşaatında çalışan işçiler 14 Eylül 2018 günü artan işçi ölümlerini ve ağır çalışma koşullarını protesto etmek için Anayasa ve İLO Sözleşmelerinden doğan haklarını kullanarak toplu iş bırakma eylemi gerçekleştirmiştir. Eylem yapan işçiler yaşam, sağlık, yemek, taşıma, insanca muamele ve barınma hakkı gibi bir dizi haklı talepte bulunmuştur. İşçilerin talepleri; servis sorununun çözülmesi, yatakhane, lavabo ve banyoların düzenli olarak temizlenmesi, tahtakurusu sorununun çözülmesi, gerekli sağlık malzemelerinin temin edilmesi, işçilere dönük aşağılayıcı muamelenin son bulması, maaşların hesaba yatırılması, geçmişe dönük ödenmeyen maaşların ödenmesi ve kendilerine işçi kıyafetlerinin verilmesi gibi insani ve vicdani taleplerdir. Ayrıca söz konusu talepler İLO Sözleşmeleri, Anayasa ve İş Kanunu başta olmak üzere yasalar gereği işveren tarafından zaten yerine getirilmesi zorunlu taleplerdir.

Anayasa'nın değişik maddelerinde işçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin çeşitli hükümlere yer verilmiştir. Çalışma hakkı ve ödevinin düzenlendiği 49. madde, çalışma şartları ve dinlenme hakkının düzenlendiği 50. madde, sosyal güvenlik hakkının düzenlendiği 60. madde konuyla ilgili maddeleridir. Buna rağmen işçilerin yasal, meşru ve haklı talepleri kolluk kuvvetlerinin sert müdahalesiyle bastırılmaya çalışılmıştır. İşçilerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve işçi ölümlerinin durdurulması yönündeki taleplerine gözaltılar, işten çıkarmalar ve soruşturmalarla karşılık verilmiştir.

14 Eylöl gece saatlerinde kolluk güçlerince işçilere biber gazlı müdahalede bulunulmuş sabah saatlerinde de firma yetkilileri eşliğindeki kolluk kuvvetlerince işçilerin kaldıkları konteynerlara düzenlenen operasyonla yüzlerce işçi uykusundan uyandırılarak gözaltına alınmış ve daha sonra 27 işçi tutuklanmıştır. Üç ayrı karakolda tutulan işçilerle, yakınlarının ve avukatlarının görüşmeleri hukuka aykırı olarak engellenmiştir. Çoğunluğu Arnavutköy Jandarma Karakolunda tutulan işçilerle görüşmek isteyen avukatlara izin verilmemiş, olay yerinde bulunan milletvekilleri ve avukatlar dahi görüşecek bir yetkiliye ulaşamamıştır. Karakol kapısındaki görevliler (soruşturma valiliğın yetkisinde olmadığı halde) valiliğın kararıyla avukatları dahil hiç kimseyi içeri almayacaklarını bildirmişlerdir. Avukatların inşaat işçileriyle yaptığı görüşmeler sonucunda işçilerin uykularından uyandırılarak gözaltına alındığını, konteynerlarda işveren temsilcileriyle birlikte dövüldüğünü, hakaret ve tehditlere maruz bırakıldığını, yakınlarına haber verilmeden, neyle suçlandıkları konusunda bilgi verilmeden ve kendilerine avukatla ifade alma hakkı hatırlatılmadan önceden hazırlanmış ifade ve teşhis tutanaklarının okutulmadan imzalatıldığını ifade etmişlerdir.

Bu bilgiler ışığında, İstanbul 3. havaalanı inşaatının ekonomik, ekolojik, işçi sağlığı ve iş güvenliği açısından yarattığı tahribatların bütün boyutlarıyla araştırılması, 3. havaalanı inşaatında çalışan işçilerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve işçi ölümlerinin durdurulması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi ve hayata geçirilmesi amacıyla bir araştırma komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim.

Aynan BİLGİN
HDP Kars Milletvekili

Kemal PEKÖZ
HDP Adana Milletvekili

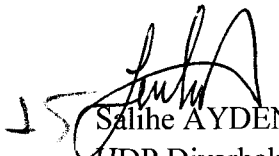

Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

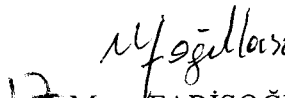

Filiz KERESTECİOĞLU
HDP Ankara Milletvekili

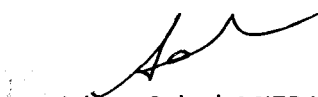

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

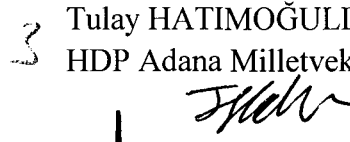

Mehmet Ruştı TİRYAKİ
HDP Batman Milletvekili

Erdal AYDEMİR
HDP Bingöl Milletvekili

Salihe AYDENİZ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Musa FARİSOĞULLARI
HDP Diyarbakır Milletvekili

Adnan Selçuk MIZRAKLI
HDP Diyarbakır Milletvekili

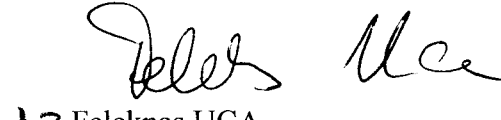

Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ
HDP Adana Milletvekili

Abdullah KOÇ
HDP Ağrı Milletvekili

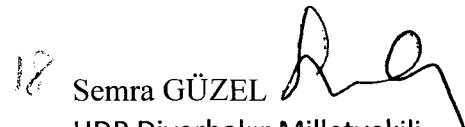

Dirayet Dilan TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

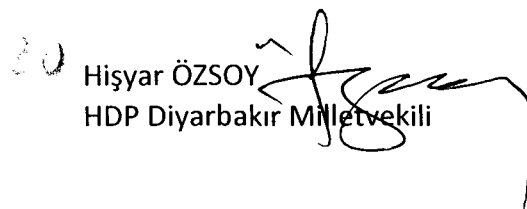

Kemal BÜLBÜL
HDP Antalya Milletvekili

Necdet İPEKYÜZ
HDP Batman Milletvekili

Feleknas UCA
HDP Batman Milletvekili

Dersim DAĞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Semra GÜZEL
HDP Diyarbakır Milletvekili

Hişyar ÖZSOY
HDP Diyarbakır Milletvekili